

СВОБОДА

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНЧ у Вашингтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — \$40.00 6 months — \$22.00 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to

Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346

Jersey City, N.J. 07303

Тріумф Александра Дубчека

У жовтні 1918 року, покликаючись на „14 пунктів тодішнього американського президента Вудро Вільсона, проголосили державну незалежність. Президентом нової республіки, яка охопила теж Словаччину, став славетний професор Тома Масарик, приятель українців, протектор української культури. Постанов Третього Райху Адольфа Гітлера поклало край суверенності Чехо-Словаччини, тим паче, що Англія і Франція погодилися у ганебному Мюнхенському пакті на передачу Німеччині так званого Судетського краю та на перетворення ЧСР на німецький „Протекторат“. Наступник Масарика Едвард Бенеш рятував своє життя втечею. У 1944 році советські війська визволили Чехо-Словаччину з-під гітлерського ярма, на те тільки, щоб у 1946 році, перевести там комуністичний переворот. Едварда Бенеша, який вернувся був з добровільного заслання, скинули у віна палацу у Празі і дали чехам уперше науку чи можна далі кричати, що „рус — наш брат“. Якою опікою Москва обдаровувала Чехо-Словаччину, показалося вдруге у 1948 році. Тоді-то генеральний секретар Комуністичної партії Чехо-Словаччини, Александер Дубчек, заповів, що він проведе реформи, які нададуть комуністичній партії „людське обличчя“. Врдаючи чехи назвали ту подію „Празькою весною“.

Вона тривала коротко, бо обурена Москва, що Дубчек порушує канони маркс-ленінізму, змобілізувала 100,000 війська комуністичного Варшавського пaktu, яке вмаршувало до Чехо-Словаччини. Генеральний секретар Компарії СССР Брежнев виправдував той наїзд, „доктриною Брежнева“, яка „дозволяла“ Советському Союзу поспішати в допомозі „загрозеному комунізмові“ в будь-якій комуністичній країні. Але навіть Йосиф Броз-Тіто обурився і проголосив, що коли б СССР захотів так само збройною силою підкорити собі Югославію, він ставитиме збройний спротив. Александрові Дубчекові дарували життя, але заслали до Братислави з заборорою виїздити поза кордони міста і дали йому працю підрядного поштового урядовця. У минулу п'ятницю Александер Дубчек прибув після 21-го року до Праги і промовляв до півмільйонної маси демонстрантів. Люди кричали: „Дубчек на президенті!“ Звичайно, Александер Дубчек не має амбіцій стати президентом і надавати тепер тамошньому комунізмові „людське обличчя“. Але він, проголошений тому 21 років, як ворог народу, став національним героєм чехів і словаків. Нагадається порівняння із мадярським генеральним секретарем Компарії Імре Надем: за те, що він приєднався до революції у 1956 році, його арештували були і повісили, але в цьому році реабілітували і з парадом похоронили, як мадярського національного героя.

Мирна революція у Чехо-Словаччині задиувала весь світ. У ньюйоркському популярному щоденнику „Дейлі Ньюз“ з 28-го листопада ц. р. наведено голос одного демонстранта з Праги: „Польща потребувала дев'ять літ, щоб визволитись від комунізму, Мадящина—дев'ять місяців, Східна Німеччина—дев'ять тижнів, а ми — дев'ять днів“. Дійсно: протягом дев'яти днів щоденно відбувалися у Празі, Братиславі й Берні, столицях Чехії, Словаччини і Моравії, масові протирежимні демонстрації. Ще в понеділок минулого тижня поліція розганяла демонстрантів, але пізніше зникла, а в минулу п'ятницю півмільйон людей лікували, що весь комуністичний уряд подався до дімісії. Вони зажадали діл, а не слів і заповіли дальшу боротьбу.

Генсек Компарії ЧСР Мільош Якеш сподівався підтримки від Москви, але Михайл Горбачов таки розумніший, як був Леонід Брежнев, і ще в минулому році скасував „доктрину Брежнева“. Коли під тиском отих масових демонстрацій зреклись своїх становищ всі члени уряду і генеральним секретарем Компарії стан наймолодший член Політбюро Карел Урбанек. Його мало хто знав і його 11-хвилинна промова до півмільйонної маси демонстрантів не заспокоїла їх. Демонстранти домагалися переведення вільних виборів із допущенням до виборів некомуністичних кандидатів, скасування монополії влади Компарії і ґрунтовної зміни конституції. Коли писано ці рядки — не було ще відомо, як скінчилися розмови Урбанека з лідерами опозиції: Урбанек хотів перешкодити вибухові генерального страйку у Чехо-Словаччині. Католицький кардинал Францішек Томасік заавився з проповідницької одертою по стороні „народу“ а не партії. Зникли червоні прапори, замовк інтернаціонал, а на місці портретів Карла Маркса появилися як декорація крамничних виставок — збережені від 20-ти літ портрети Александра Дубчека.

У повені прецінних матеріялів про спротив в Україні, менше прив'язується уваги до місцевих статей (американських дописувачів) та ще й на теми, які вимагають спростування чи вияснення.

Власне до таких дописів належить стаття п. з. „Европа 1992 і ми“ („Свобода“) за 5-те жовтня 1989 р.), де порушено суттєві державного суверенітету в сучасній добі. Ясно, тези Михайла Бараболяка на цю тему були овіяно свого роду модернізмом політичного думання в аспекті плянових міждержавних „спільнот“ чи „з'єднань“. Суверенність, за М. Бараболяка, стала вже застарілою, меншвартісною. Ось тому було дуже на місці лист проф. І. Головинського в „Свободі“ ч. 202 за 25-те жовтня 1989, в якому дано свого роду оборону політичного терміну „суверенність“, що його можна розуміти не як „мариво чи реальну дійсність“.

Суверенність у нашій державницькій історії, особливо 1917-20-их років, була символом нашого максималізму чи тяжкої боротьби за юридичне підмітне встановлення України як держави поряд всіх інших власне суверенних держав тодішньої (1918/20 рр.) Європи.

Наскільки оцей правничий термін важливий для нас, може послужити пропагандивне вживання „суверенності“ для означення державності УССР від 1945 року, коли „Україна“, як

Володимир Трембійський

СУВЕРЕНІТЕТ УКРАЇНИ ТА ПАНЕВРОПЕЙСЬКА УНІЯ

державна назва удостоїлася бути в колі суверенних державних одиниць в Організації Об'єднаних Націй. 2) За час правління в УССР П. Шелеста, оцей термін блистив у різних заявах та пропагандивних публікаціях із долучуванням іше до цієї тези статті параграфу конституції УССР про а) право виходу УССР із складу ССР та б) право мати свої республіканські закордонні відносини.

Важливість слова „суверенність“ добре розуміла Москва стосовно до українського патріотизму, особливо в західному світі, яким наші державники домагалися більшого усамостійнення советської України як республіки.

Ось тому в новому сучасному періоді українського національного та політичного відродження в УССР, а особливо в повновідомий Західній Україні, суверенність зразу знайшла своє гідне місце в промовах, деклараціях, програмових статтях як вислід державницького максималізму в нас, а нормальної, самозрозумілої вимоги в балтійських народах, в яких суверенність їх республік до липня 1940 року була повним зрозумілим явищем. Так чому ж би ми мали бути некоректними в державницьких аспіраціях? Таким чином сьогодні платформа державни-

цкості УССР у Народному Русі України за Перебудову є поряд самостійності й суверенності України на рівні із балтійськими республіками, хоч може ще в коммонвелтському союзі Східної Європи. На підставі вищеподаного, було б ось зараз повним політичним безглуздом вирікнутись сьогодні чи легковажити суттєвості суверенності нації у своїй державі в користь безконечної ще теорії створення європейської унії і спільнотою європейської економіки, оборонної стратегії, вважаючи корисним нам вже думати за наше можливе пристосовання в оцю західноєвропейську міждержавну спільноту. Ми ж сьогодні не маємо своєї держави із признаками суверенності й, хоча б мадярського чи польського оформлення, щоб бути перед західним світом вартісним політичним, економічним, а той стратегічним партнером.

Знаючи, в якому юридичному стані знаходиться сучасна чорнобильська Україна, поросійська національно та духовно на дві третини нашого етносу, залишаючись в кінці списку поневолених народів СССР через уся нашу політичну відсталість, ми ж не можемо не приготувати своєю політичною зріпністю захоплюватися європейським плянуванням унійної спіль-

ноти. Це ж нещасне фантазування з незрозумінням суттєвості паневропеїзму, який має свою давню історію. На цю тему в нас досить було статей в минулому з аналізую цілості справи.

Перш за все ми мусимо зрозуміти, що західні нації: французькі, німці, голландці та інші є цивілізаційно культурницько собі рівні із однаковою їм політичною їх свідомістю. То ж немає найменшого припущення якоїсь національної вишестійності у Франції, французів в Голландії чи в Італії. А в нас? Повна неспітованість стати всегранно рівним із західним інтелектуальним світом в економічному, політичному та технологічному розумінні, коли взяти до уваги існування в нас комплексу під кожним оглядом у стосунку до західних європейців.

Доки народ не стане повні самостійно думаючою одиницею із своєю повноцінністю чи іншими суверенностями в політичному розумінні, як це мають мадяри чи поляки, а то й литовці, ми не можемо думати про місце в паневропі.

Власне тому термін суверенності поряд самостійності є в нас принциповим фундаментом у нашому державницькому існуванні, будучи на щастя, свідомими того факту, що якраз 70 років тому ми мали свою суверенну державність, хоч сам народ у більшості, як такий, ще суверенно в дер-

(Закінчення на стор. 3)

Ярослав Курдюк

СТАНОВИЩЕ ІРАКУ НА БЛИЗЬКОМУ СХОДІ

допомогу у війні Іранові, що накові Іранові не лише масових територіальних пошкоджень, але що в цій війні Ірак утратив понад 100,000 вбитих і тричі стільки поранених.

До того часу про форму якогось заплянованого замирення, зокрема між Ізраїлем і палестинцями, звелася до низького рівня цивільної війни, т. зв. популярно антифідат, яка може продовжуватися у безконечне.

І ось Ірак зовсім неочікувано намагається в це втрутити та змінити по змозі до того часу, 14-тирічну політично-милітарну м'ясорубку на постійне замирення. Перша відплата Сирії за її допомогу Іранові — це постійна і поважна зброя на допомогу генералові християнської фракції М. Аунуві, який намагається увести час винищувати сирійську окупаційну армію в Лівані, тим самим, вивірюючи сирійським лідерам із їхніх голів мрію про Велику Сирію, яку вони планують поширити, здобувши і підкоривши собі схаотизований Ліван.

Щоб послабити все це до мінулої впливи Савдійської Аравії, яка всім слабшим арабським державам постійно матеріально допомагає і таким чином здобуває „сентралізовану лояльність“. Ірак, створив тепер т. зв. малу спільноту арабської антанту, що включає Ірак, Єгипет, Ємен і Йорданію, яка, хоч може і не має таких нафтових при-

в арабському світі армію. Він тримає у постійному озброєнні біля один мільйона, а в постійній бойовій підготовці є два мільйони резервистів.

Ірак Рабін постійно наголошує, що на основі його військових розвідок, Ірак під теперішню пору — це найнебезпечніша нація на Близькому Сході.

Не хочу загадувати про цю, — каже Рабін, про продукцію його власної хемічної зброї, та про це, що він потайки вже у війні з Іраном закидував на його територію ракети, що правдою тільки із зарядом до однієї тонни типу ТНТ, і що цими ракетами він бомбардував глибше запліла Ірану — у віддалі до 650 миль — а це дорівнює теж віддалі до Тель-Авіву...

Армія Іраку вельми добре охороняє 1,400 до 1,650 км. кордонів, а у змоторизованих дивізіях він має більше танків, як їх має Франція, Західна Німеччина, чи Великобританія. Він має добре зорганізоване бойове летунство, а в останньому часі замовив у Франції, 75 найновішого типу бойових літаків — „Міраж — 2,000“, а в Советському Союзі замовив 60 бомбовиків найновішої побудови — „СУ-24“. Кошти купна цих літаків — 7-8 биль. дол.

У нещодавній пресі Ізраїля був заклик, щоб віднести якнайбільше уваги національній прикордонній охороні, не забувати про те, що Ірак може кожноточно перекинути через Йорданію 10 елітарних змоторизованих дивізій разом із його бойовим летунством, яке має із останньої війни з Іраном не абиякий досвід...

самітник Богдан Ігор Антоніч і залюбки читав студентам свої поезії. Студенти вчазили до читальні НТШ і Українського Національного Музею, знайомлячись із працями славетних тодішніх українських мовознавців: Зерова, Перетця, Синявського. Треба віддати справедливість польському професорові Янову, що не тільки не перечив, а вимагав ознайомлення студентів із працями українських мовознавців.

Спогади Володимира Барагури рясніють іменами знайомих тепер учених і письменників: Ірина Винницька, Яр. Рудницький, Мирослав Семчишин, Ірина Кнись, Роман Завадович, Островерха (деталь: він мав бути оперовим співаком!), Мих. Голіньський, д-р Василь Сімович, Іван Огієнко, що був професором української мови і сперечався з автором за вилучення галицьких діалектизмів з літературних норм — автор „зм'якшив настанову проф. Огієнка (пізніше Митрополита Лялірона). Тут же і Василь Софронів — Левчицький, Іван Німчук, Богдан Романенчук, Богдан Гошовський і багато інших. І всі вони мають щось із біографії, одні більше, інші менше, але всі влучно. Особливо влучні ми автори за цінні риси в біографії Антонича, що попадав у екстази, читаючи свої поезії: „Під час читання голос у нього ставав високий, лице багровіло, очі блистали. Ціла статура подавалася взад (sic!), голова була відкинута. Останні рядки кінцевої строфи закінчував співом. Тоді шойно будився з трансу й повертався до дійсності“. Барагура зазначає також, що Антоніч, вишколений у польському оточенні, говорив лемківською говіркою, але наголошено вчився літературних норм. Тут же згадано і романтичне захоплення поета...

Володимир Барагура написав більше, ніж спогади. Це — документ тієї епохи, без зайвого патосу. Чого варт, наприклад, лаконічна згадка про Леся Котковича: „єдиний син убогої вдови, що лишився в живих з 17 дітей, які померли від сукхі“... Автор подає гасло, що його ще в 30-их роках проголосив Іван Огієнко: „Для одного народу — одна літературна мова й одна вимова“. Добре і тепер. Причиною програяння визвольних змагань 1917-22 роках

Ансамбль „Не журись“ захоплює українців в Америці

Сучасний львівський ансамбль „Не журись“, що вже більше, як місяць перебуває на американському континенті і роз'їжджає по Канаді, а тепер по ЗСА, викликав захоплення серед української громади, і це однакова старшої і молодшої віком. Їхні виступи відбуваються при ширьт виповнених залах, а концерт в Нью Йорку у неділю, 19-го листопада, ансамбль був змушений повторити у вікторок тому, що маси народу відійшли від каси, не маючи змоги дістати місця у великій залі УНДому. Кожна точка програми так весела, як і сентиментальна викликає бурю оплесків, але особливо улюблена публікою є пісня п. н. „Відайте рідну мову“, слова і музику якої склав молодий український бард Едуард Драч. Містимо її в нашому щоденнику для цих численних наших читачів, які не мали змоги почути її у виконанні члена ансамблю „Не журись“ Андрія Панчишина.

Не лиш герої на землі зростають,
Є у вітчизні і такі сини,
Які ніяких святостей не знають,
Святі їм тільки гроші і чини.

Такий глаголють: „Я слуга народові“,
Але народові тим цей служить друг,
Що нишком нищить мовний корінь роду,
Народ свій обертаючи на слух.

Такі загнали в села рідне слово
І там його вже тягнуть у гроби,
Але забрати пам'ять в нас і мову,
А їх не мають ніякі лиші раби.

Приспів I:

Відайте мову — не прохання, а наказ!
Відайте мову, нашу пам'ять і оплот,
Відайте мову, і не колись, а в цей же час!
Вмре мова — і ми щезнем як народ.

Було нелегко мову в нас забрати,
Котра корінням в батьківській землі,
Сам хан Батий не зміг її стоптати і,
Проте народу слуги все змогли...

Вони зробили з мови непроститу, забравши з ВУЗ-ів, шкіл та установ;
Нас спонукали кожним днем і тижнем
До зради найсвіжучішої з мов.

Нам пильність присипали побрехеньки,
Що ми в тій зраді майже рай знайшли.
Вставайте, козаченьки-хмельниченьки,
Поки ми стали, мову ізвели!

Приспів II:

Відайте мову — не прохання, а наказ!
Відайте мову, прорубайте в серці від,
Відайте мову, і не колись, а в цей же час,
Лиш мовою живий козацький рід!

Хто ми для них? Прості аборигени,
Але в тім слові величезний зміст,
Бо в землю поворотили наші гени
І це навіть крізь асфальт великих міст.

Хазяїн хто — чиновничі конклави,
Чи ти, абориген землі цій?
Це каже бій, хоч власне не кривавий,
Але і не найлегший із боїв.

Ми в тім бою своє ще скажемо слово
Про Чигирин, про Чернівці і Крим,
Та головне — відвоювати мову,
У котрій глас народу крізь віки.

Приспів II.

Брати на нас ви не дивіться скося,
За діло кровне бій іде у нас,
Бо як сьогодні наші мову скосять,
То завтра косарі підуть на вас.

Лиш разом свого діждемося ми свята
І пісню заспіватиме слова,
Як стане брат за рідну мову брата
І хор тисячогласний заспіва.

Ганна Чернін

ДОКУМЕНТАЛЬНІ СПОГАДИ

II.

Було багато політичних угруповань, але все свідоме студентство єдналися на державницькій платформі — проти польського окупанта. А коли автор окреслює різні угруповання, то кидає докір в сучасність: „На жаль, цей процес злиття всіх „русинів“, „русаків“, „карпаторусів“, „мадяронів“ в один національний український монолог іше не закінчився (приклад — проф. Магоці). (ст. 54). Дуже слушний закид! Говорачи про свої власні переконання, автор зазначає, що він „схилився до націоналістичної групи, але офіційно стояв на позиціях конструктивної державницької праці“. Позиція правильна, дай Боже кожному таку й тепер.

Говорачи про програми жидівські, автор зазначає, що поляки робили такі погроми й проти українців — і подає документ: фотографія знищеної польськими євдеями світлиці Українського Академічного Дому (ст. 62). Були тоді й зародки військової формалії, наскільки це було можливо під польським тиском — студентська корпорація „Чорноморськ“, гаслом якої було: „Україна — честь — товариськість“. „Говорали“ шаблями, правляючись у фехтуванні. Комічний момент в цій частині твору: одного разу на сходинах прибув американський гість, типовий „капіталіст“. Як українця, його розчулив патріотизм студентів, і він свої почуття висловив так: „Так мені приємно, якби мені хтось дав тисячу доларів“. Щодо „вишколу“ „Чорномор'я“ — один доктор радив стріляти в польські прапори стрілами, намоченими в легкзопальну рідину. Цей проект лишився нездійсненим.

Знайши нам славний Іван Савич Дубрак, „хрищений батько“ Барагури в журналізмі, організував у 1928 році Гурток українців і продукував „живу газету“. Основна заслуга цього гуртка була та, що до нього ввійшов славний

автор вважає, слушно, нас самих: не використали шанси. Що ж робити? Вчитися! Тож учіться, брати мої!...

Досі тільки про позитивне в творі, а тепер трохи „жучків“. Приймаючи вищевисловлене гасло Івана Огієнка, що його пізніше благословив Митрополит Іларіон, знаючи, що дбайливий редактор „Веселки“ знає добре літературні норми і їх вживає, читач може дивуватися: звідки такі діалектизми як „Я попроща“ (я попрощався з), „полоси“ (смути), „взад“ (назад), „опустив“ (залишив), „правдивий“ (в значенні „справжній“), „Стефана Баторого“ (Толстого (Баторія і Толстого), „обов'язували“ (зобов'язували), „студія“ (студій), „відмовили номінації“ (номінацію), „ветеринарем“ (ветеринаром), „противники наступали на себе“ (супротивники наступали один на одного), „покрашення“ (в розумінні „покрашення“) „бурян“ (бур'ян) і т. д. „Поржондні русини“ і вирази польською мовою без перекладу дають підставу думати, що всі читачі розуміють польську мову, а воно зовсім не так. Я думаю, що автор вжив діалектні форми за принципом „вмію, та не хочу“. Що ж, його твір, його право, з котрим не всі згодні. На ст. 72 В. Барагури називає послідовницю Антонича Катрусю Матею, яка нібито створила вираз „До нас, хто серцем кучерявий!“ Гарний образ, але він належить Павлові Тичині („Вставай, хто серцем кучерявий!“ — цикл „В космічному оркестрі“, 1921.) Друкарський чортик вскочив і в світліни: на ст. 47 є фотографія студентів, на першому плані — особа жіночої статі. Капелюшник гарний, а лице порожнє.

Хочеться закінчити цей огляд чимсь гарним. І є чим. Книжка присвячена дружині Марії, „яка ціле життя шукала квітки щастя“. Останній розділ „Пошлюнок перед зеркалом“ замальовує, як молодий журналіст знайшов свою Квітку Щастя, як довго одне не хотіло звітритися другому, і як нарешті виникли, побачивши в дзеркалі свою улюблену, автор не міг довші витримати, поцілував її. „Пошлюнок перед зеркалом“ постелив нам шлях до щасливого подружнього життя, про яке наші колеги говорили, що ми „знайшли себе, як у корці маку“.

Відбувся ювілей

о. Л. Лавринюка, ЧСВВ

Нью Йорк. (Р. Голіят). — Службою Божою в церкві св. Юра, яку відправив у неділю, 12-го листопада ц.р., з нагоди свого 25-ліття священства о. Лаврентій Лавринюк, ЧСВВ, якому сослужили отці: Бернард Панчук — протоігумен ЧСВВ, з осідком в Асторії, Н.Й.; Рафаїл Мельник — протоігумен канадської провінції ЧСВВ; Тарасій Залужний — протоігумен бразильської провінції ЧСВВ; о. Августин Кузьма, ЧСВВ, уродженець Канади, а зараз парох церкви Пресв. Трійці в Брандфорд, Англія, який цього року обходить також своє 25-ліття священства, при участі священників, сестер ЧСВВ, питомців з монастиря св. Йосафа в Глен Кові й мирян, які своєю присутністю вшанували свого заслуженого працівника у Христовому виноградині.

о. Лаврентій Лавринюк, ЧСВВ, заступник пароха церкви св. Юра.

плодотворної і корисної праці у Христовому виноградині, для добра УКЦеркви й українського народу.

При кінці Служби Божої о. Лавринюк, зворушений до глибини свого серця, пригадав присутнім про свій приїзд до Нью Йорку, як його стягнув до Нью Йорку тодішній парох церкви св. Юра о. Володимир Гавлік, ЧСВВ, з метою допомогти йому в акції будови нової церкви. Він відзначив парохію, що включилася у цю благодійну акцію, яка увінчалася успіхом і ми маємо прекрасну свою церкву в центрі світової метрополії. Він зазначив, що його любов до своєї Церкви й українського народу, це заслуга його родичів, які на поселеннях в Бразилії не забули свого роду. Після мовчання, коло 500 осіб, взяло участь у бенкеті, який відбувся у його честь в аудиторії академії св. Юра, яку гарно урочистою Тарас Гіряк.

Бенкетом проводив о. Пашак, який подавав, щоб ювілей о. Лавринюка був імпозантним. Після молитви, яку провів о. Олександр Гавалюк, ЧСВВ, парох укр. кат. церкви в Асторії, о. Пашак представив отців за почесним столом, між якими сиділи два цивільні — брат о. Лаврентія, Степан і адв. Роман Гуглевич, колишній голова будівельного комітету будови церкви св. Юра.

Ювілята вітали: привіт від єпископа Василя Лосте-на, прочитав о. Лев Голд-лей, ЧСВВ; вітала адв. Рома Гуглевич, вітаючи Ювілята, пригадав про вклад праці о. Лавринюка при будові нової церкви; пропонував Іван Ткачук, вітаючи Ювілята, підкреслював про взаємну братню любов; інж. Михайло Шпонтак — вітав Отця від Українського об'єднаного комітету Нью Йорку й від Т-ва українських сенйорів, а о. Августин Кузьма, ЧСВВ — передав привіт від тамошнього єпископа в Англії Михайла Кучмяка, ЧНІ і своїх парохів у Брандфорд. Рафаїл Мельник — протоігумен ЧСВВ у своєму привіті підкреслював що наші парохіє вміють шанувати таїнство священства, передаючи привітання від єпископа Інокентія Лотоцького, ЧСВВ, вітав Ювілята від отців бразильської провінції ОО. Василія.

Мистецьку частину виконали: Сестри Моніка Лесняк, ЧСВВ, яка обходить цього року, своє 25-ліття вступу в ЧСВВ, відспівала пісню „Пісня Подяки“ з приводу 25-ліття священства о. Лавринюка, а Ульяна Старосольська-Любович, відчитала свій фейлетон присвячений Ювілятові. Отець Голдлей, будучи в Бразилії, накрутив на відео і показував на екрані про життя тамошніх священників і питомців, які передали свої побажання і молитви для о. Лаврентія. Ста-

Суверенітет...

(Закінчення зі стор. 2)

жвиницькому розумінні „а-ки не був“.

Наша державна суверенність, хоч може не була аповні розуміння юридичності держави, все ж таки мала свої підставові факти, як:

1) законно оформлені „не символи“, а свої державні інстинкти (герби і прапори, гімни, державну українську мову);

2) дипломатичні взаємини України із понад 40-ка державами світу, із 70-ти консульськими станціями від імені УНР чи Української Держави.

3) встановлення за трьох років державності тридцяти міждержавних договорів;

4) будучи гордим існування трьох суверенів: Іх Ексселенції Пана Президента УНР академіка Михайла Грушевського, його Світлості Ясновельможного Пана Гетьмана Всієї України Павла Скоропадського та Іх Ексселенції Верховного Правителя УНР Симона Петлюри, до яких то особистостей чи їх урядів в Києві було акредитованих 39 державних репрезентатів від монархів, президентів, голов держав чи від урядів держав Європи та Азії.

5) Нашими символами суверенності була хоч якась еліта в державному правлінні, своя державна валюта, міжнародне транспортне, поштове взаємовідношення до суміжних держав, із якими були хоч як встановлені прикордонні взаємини на основі територіального оформлення української держави того часу. Це ж була територія (1919 року) біля 680,000 км. із населенням за станом 1919 року в 47,000,000. Україна отже була рівна тодішній силі Франції чи Італії. Та врешті:

6) ми ж мали свої власні державні закони й постанови, свої конституційні акти, в яких було місце на своє державне громадянство, акт присяги на вірність своїй державі та в збройних силах.

Тож ясно, що, маючи ці принципиальні симптоми суверенітету, ми аж ніяк не можемо прибути до „відкриття в користь підляжного становища в паневропейській унії“. Нам може бути зрозуміло, чому наші державники в Україні тактично чи з кон'юктурно-політичних ситуацій неспроможні пориватися за повноцінний суверенітет України при такому стратегічному укладі сил, в оцей саме складний нам час. Усе ж таки наша основна вершинна мета такі заклади в суверенності нації без страху чи підозри зла, в своїй незалежній державі, не дозволяючи більше ворогові поневолювати нас та ставити нічим в обличчя гегемона.

Дякувати Всевисьшому, що, вислухавши наші молитви й благання в 1000-ліття нашого хрещення, надіслав нас чудом витривалості в боротьбі за свою принципиальну свободу, тобто існування як народу, 2) за свою національну Церкву та 3) через неї до національного оформлення у єдності організації НРУП.

Постараймося утвердити свій суверенітет в національно-духовному почутті своєї державничості гордості в оці 70-ліття незалежності.

Осягнувши це, що вже мають мадяри та поляки, зможемо ясно подумати про нашу вагому участь в паневропейській як рівній з рівним з чимом 50-мільйонної сили, народу й економічного потенціалу.

В Клівленді завершать

Шевченківський рік і Рік Мови

Клівленд (СМБ). — Школа Українства в Т-во „Рідна Школа“ в Клівленді, в завершених Ріку Української Мови та ювілейного Шевченківського року, влаштовують тут в суботу, 2-го грудня ц.р., в залі Свято-Покровського Парафіяльного Осереду, 6810 Бродвей у Пармі, о 10:30 по полудні, дискусійно-панель на тему: „Українська мова тут і там“. Модератором цього панелю буде д-р Євген Федоренко, голова Шкільної Ради в Нью Йорку, а дискусійними панелястами будуть представники шкіл будують представники з Чикаго, Дітроїту, Клівленду й Пармі „Рідна Школа“ при українському православному соборі св. Володимира. Проблеми української мови

в Україні обговорюватимуть представники з України, в тому недавній політичній СРСР Віталій Калитинський й колишній в'язень Микола Горбаль.

В неділю, 3-го грудня ц.р., в аудиторії Свято-Покровського Парафіяльного Осереду, о 10:30 по полудні, дискусійно-панель на тему: „Українська мова тут і там“. Модератором цього панелю буде д-р Євген Федоренко, голова Шкільної Ради в Нью Йорку, а дискусійними панелястами будуть представники шкіл будують представники з Чикаго, Дітроїту, Клівленду й Пармі „Рідна Школа“ при українському православному соборі св. Володимира. Проблеми української мови

ренка мама вітала свого сина, запрошуючи його на відвідини її в Бразилії. У своєму слові, рідний брат Ювілята Степан, який приїхав на це святкування в Бразилії, вітав свого брата від себе, ствердив, який живе в Торонто, від братів і родичів, що живуть в Бразилії.

Впр. о. Панчук, ЧСВВ — вручив о. Лаврентію папське благословення від ОО. Василія в англійській мові, а о. Патрік Пашак — благословення папи Івана Павла в українській мові, вручаючи Ювілятові срібну чашу.

Китицю квітів вручив о. Лавринюкові Кузик від хору церкви св. Юра і Ганушак від Марійської Дружини. Ряд привітів від Ювілята прислали місцеві українські організації і агенція Ковбасюк. Кількома наворотами присутні вшанували Ювілята гімніком „Многая Літа...“

Перед закінченням бенкету, промовив о. Лавринюк. Він дякував усім за так чисельну участь, промовив за теплі слова, закликаючи усіх до дальшої спільної праці, бо тільки в єдності сила народу. Це що ми сьогодні маємо це ваша праця, говорив Ювілят, який на протязі 20-ти років свого душпастирського в парохії св. Юра, постійно працює разом з парохіями.

ПЕРЕДРІЗДВЯНА ТОВАРИСКА ЗУСТРІЧ

Нью Йорк. — Тут у неділю 3-го грудня ц.р., в Українському Народному Домі, 140 Друга авеню, відбулась передріздвяна товариська зустріч, яку влаштував Управління Адміністрації Українського Музею. В програмі зустрічі виступили бандуристи, члени ансамблю „Гайдамаки“ з Пассейку, Н.Дж., Володимир Васків і Петро Лучка та колядки. Вступ — 15 дол., члени — 10 дол., молодь до 21 року — безплатно. Початок зустрічі о 2-й год. по полудні.

КОНЦЕРТ АЛЮМНІВ І УЧНІВ УМІ

Нью Йорк. — Український Музичний Інститут Америки, Інж. Відділ в Нью Йорку влаштував Концерт алюмнів і учнів УМІ класи сольо-співу, який відбувся в неділю, 3-го грудня ц.р., о 2:30 по полудні в аудиторії школи св. Юра в Нью Йорку, 6-та вул. Схід. В концерті візьмуть участь: д-р Марта Мачай — фортепіано, Христина Герула — фортепіано, Олександр Ягупський — фортепіано, Бил Аербе — скрипка, Анита Аербе — скрипка, Оксана Харук — сопрано, Наталка Ковальчук — сопрано, музичний аккомпанімент — Соня Шерер, Марта Аербе. В програмі концерту — твори українських і світових композиторів. Вступ — 6 дол., сеньйори — 4 дол.

Інтерв'ю з дочкою

Гната Хоткевича

Ольга Хоткевич-Тищенко з М. Чорним.

Завдання було нелегке. Нам треба віднайти рідну дочку Гната Хоткевича, яка проживала в Каракасі, Венесуелі, звичайно під прізвищем нам невідомим.

Молодий бандурист який цікавиться і зберігає кобзарські традиції, додав з усмішкою: „Якщо це не зрозуміло, не буде кому, а ми бандуристи від дочки повинні дістати неписані відомості про Г. Хоткевича, який започаткував новий період кобзарського мистецтва, належав до кобзарів — інтелігентів, які почали творити музику до бандури намагаючись впровадити бандуру до ряду концертних інструментів. Нам дуже важливо дістати якнайбільше відомостей про період, в якому він творив, а цей період тягнувся аж до 1922 року“.

В двадцяті сторіччя, на відміну від форм кобзарського виконання за царських часів, для яких було характерним виключно сольове виконання, великого поширення набули спочатку малі ансамблі, а відтак капели бандуристів. Гнат Хоткевич на 12-му археологічному з'їзді в Харкові дав на сцену перший раз кобзарів, які виступили ансамблем.

Крім того, у комплекс музично-фольклорних досліджень видатного діяча української культури Г. Хоткевича (1877 — 1938) входять монографічне органічне дослідження „Музичні інструменти українського народу“, яке не втратило і по сьогоднішній день своєї наукової цінності.

Своєю працею Г. Хоткевич дав приклад систематичного підходу до вивчення інструментальної культури, а цей підхід показав, що органічність — точна наука.

Вислухавши все це сказане з великим захопленням, я подумав чому якраз на мене випав такий відповідальний обов'язок, а ж сам не бандурист. На щастя сталося так, що кілька тижнів перед тим я дістав листа із Венесуелі від бандуриста — ветерана, який свого часу концертував з Зеновієм Штокалом і іншими бандуристами того часу. Він мене, просто зобов'язав приїхати до Венесуелі і спробувати організувати гурток бандуристів.

Інж. Федір Якимець, якого доля закинула до Венесуелі, вже на емеритурі, але ще працює професором університету у Венесуелі. Має двох музично талановитих внуків, яким купив бандури. Під сучасну пору завзято працює над українсько-європейським словником.

Знаючи було нелегке. Нам треба віднайти рідну дочку Гната Хоткевича, яка проживала в Каракасі, Венесуелі, звичайно під прізвищем нам невідомим.

Молодий бандурист який цікавиться і зберігає кобзарські традиції, додав з усмішкою: „Якщо це не зрозуміло, не буде кому, а ми бандуристи від дочки повинні дістати неписані відомості про Г. Хоткевича, який започаткував новий період кобзарського мистецтва, належав до кобзарів — інтелігентів, які почали творити музику до бандури намагаючись впровадити бандуру до ряду концертних інструментів. Нам дуже важливо дістати якнайбільше відомостей про період, в якому він творив, а цей період тягнувся аж до 1922 року“.

В двадцяті сторіччя, на відміну від форм кобзарського виконання за царських часів, для яких було характерним виключно сольове виконання, великого поширення набули спочатку малі ансамблі, а відтак капели бандуристів. Гнат Хоткевич на 12-му археологічному з'їзді в Харкові дав на сцену перший раз кобзарів, які виступили ансамблем.

Крім того, у комплекс музично-фольклорних досліджень видатного діяча української культури Г. Хоткевича (1877 — 1938) входять монографічне органічне дослідження „Музичні інструменти українського народу“, яке не втратило і по сьогоднішній день своєї наукової цінності.

Своєю працею Г. Хоткевич дав приклад систематичного підходу до вивчення інструментальної культури, а цей підхід показав, що органічність — точна наука.

Вислухавши все це сказане з великим захопленням, я подумав чому якраз на мене випав такий відповідальний обов'язок, а ж сам не бандурист. На щастя сталося так, що кілька тижнів перед тим я дістав листа із Венесуелі від бандуриста — ветерана, який свого часу концертував з Зеновієм Штокалом і іншими бандуристами того часу. Він мене, просто зобов'язав приїхати до Венесуелі і спробувати організувати гурток бандуристів.

Інж. Федір Якимець, якого доля закинула до Венесуелі, вже на емеритурі, але ще працює професором університету у Венесуелі. Має двох музично талановитих внуків, яким купив бандури. Під сучасну пору завзято працює над українсько-європейським словником.

12-му археологічному з'їзді в Харкові. Це був поворотний пункт в бандурному житті. Про самий цей з'їзд доповідь на ньому, про організацію оркестру з бандур, та тріости музики можна було б багато написати.

Талант у мене був невеликий, але все ж більший як я міг виявити. Прийшла революція 1905 року, про це я написав цілу книжку. Далі прийшла еміграція — Галичина. В Галичині я написав багато, але й багато з того пропало. От були в мене „Опришки“, повість „Авірон“, в якому більше речей галицького походження, „Каміна душа“ — гуцульська п'єса.

Знаю, що недавно на Україні вийшов фільм „Каміна душа“, який цілком весело показували у Франції. Ті, що бачили цей фільм, були розчаровані. Акторами фільму були не гуцули, чи львівські актори, але москалі і туркмени. На кінець у цьому фільмі вони висунули порнографічну сцену любови.

Вернувшись до Харкова поїхав у турму. З туремного життя багато споминів в „Ділі“. Після відбуття турми переїхав до Києва, а в 1914 році знову до Харкова.

Робив усі можливі заходи, щоб перевести гуцульський театр на Україну, але з браку фондів це не було здійснене.

Пише, що мав незатерті спомини із Галичини. Не може забути Івана Франка, який подарував йому хви-

лини свого життя. Стефаника, Пачевського, Курбаса, Стадника, Шептицького, Костя Левицького, Лесю Українку, Олену Пчілку.

Кобзарство в історії української культури і мистецтва має свою оригінальну сторінку. Це є здобуток народного мистецтва слова і музики. Г. Хоткевич писав: „Генезисичне дерево наших бандуристів дуже високе. Думи, що через століття передавалися Гомерами України — кобзарями, світають своїми барвами і лицарством для свого народу“.

Я перечитав досить статей Г. Хоткевича. Одна мене зворушила особливо, про те, що кобзарі потрібно приділяти більше уваги кобзарям, „Уламки старої будови ховають до музею, пише він, дивну зміну чи ящірку заливають спириту-сом — а от кобзарям, що в'яжуть нас звуками бандури зі славного минулого, дозволяють спокійно гинути з голоду“. А проте дає потрібні матеріали народодосвід. Славні сторінки впливали кобзарі в історію українського народу.

Василь Ємець, закінчив свою працю „Кобза і кобзарі“ такими словами: „Все йде все минає... Мене і ця московська зима, а тоді український народ згадає своїх борців, але й тих сліпих калік, що з кобзою в руках, а з піснями на устах, широкими своєю непомітною, але корисною роботою“.

М. Чорний

Вступайте в члени УНС

Ділимось сумною вісткою, що в неділю, 26-го листопада 1989 р. відійшов у Вічність наш Найдорожчий ВУЙКО ІШАГЕР

бл. п.

ЯРОСЛАВ ЗАЗУЛЯК

ПАНАХИДА в середу, 29-го листопада 1989 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Нью Йорку.

ПОХОРОН в четвер, 30-го листопада 1989 р. о год. 9:30 ранку в церкві св. Юра в Нью Йорку, а після на український православний цвинтар св. Андрія в С. Баванд Бруку, Н. Дж.

Залишені у смутку: племінники — ЛЮБОМИР, ІГОР, ВІРА, ОКСАНА швагер — ВОЛОДИМИР

Ділимось сумною вісткою з Ріднею, Приятелям і Знайомим, що 1-го листопада 1989 р. на 72-му році життя, відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ І БАТЬКО

бл. п.

ІВАН КЛИМ

ПАНАХИДУ відправлено 3-го листопада, о год. 7:30 веч. у похоронному заведенні Charles J. O'Shea, 2515 N. Jerusalem Rd., East Meadow, N.Y.

ПОХОРОН відбувся 4-го листопада 1989 р. з церкви св. Володимира у Гемпстеді, Н. Я., а відтак Тіліні Останки спочили на цвинтарі св. Духа у Гемптонбургу, Н. Я.

Залишені у глибокому смутку: дружина — МАРІЯ сини — ПЕТРО з дружиною КЕРОП блонкі і дальша Родина в Америці й Україні

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Друзів і Приятелів, що в суботу, 25-го листопада 1989 р. відійшла у Вічність по довгій і тяжкій недугі

бл. п.

Параскевія Васюта

з дому Булик

ур. с. Запалові, Зах. Україна.

ПАНАХИДА у вівторок, 28-го листопада 1989 р. о год. 6:30 веч. в похоронному заведенні Humiston, Кергонксон, Нью Йорк.

ПОХОРОНИ ВІДПРАВИ в середу, 29-го листопада 1989 року о год. 9-й ранку в цьому ж заведенні, а після о год. 10-й в церкві Пресвятої Трійці в Кергонксоні, Н. Я., відтак Тіліні Останки будуть перевезені на цвинтар св. Духа в Гемптонбургу, Н. Я.

Залишені в смутку: муж — ФЕДІР сестра — МАРІЯ БУЛИК брат на Україні кузини — ВАСИЛЬ КОВАЛЬ з дітьми МАРІЯ НАКОНЕЧНА СТЕФАНІЯ КАШУБА та блонкі і дальша Родина в Америці, Канаді, Польщі й Україні

Американці в Обороні Людських Прав в Україні

43 Midland Place, Newark, N.J. 07106 • (201) 373-9729 улаштує ДОПОВІДЬ

д-ра Юрія Покальчука

ТЕМА

НАРОДНИЙ РУХ І СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРА

в п'ятницю, 1-го грудня 1989 р., год. 7:30 веч. зала під церквою св. Івана Хрестителя Ньюарк, Н. Дж.

По програмі — вино і закуски

Це четверта доповідь із „ВЕЧОРІВ В П'ЯТНИЦЮ“ темою яких є зв'яз з Україною, які АГРУ улаштує для громади. Вступ — добровільні датки.

Виставка...

(Закінчення зі стор. 1)

ательє, де ще окремі картини чекають їхнього завершення. Ось в ательє, на шталюзі, недокінчена пастель соняшника. Вони повні і розквітлі, лиш одним-одним із них стулив пелюстки і, зів'янувши, лежить біля глечика. А там вас зустрічають загравою осінньої пожежі красавиці, запрошують ласкавими вітанями квіти — гідрогей, хризантеми, тюльпани, бузок, орхідеї, вас зустрічають й портрети і красавиці та натюрморти; особливо у цих останніх пастелях — витонченість і елегантність форм і кольорів на м'яко-сочистому тлі, притаманному Рембрандтовим картинам. Ось пастель — виноград: галузка його посередині позбавлена вже грона, але ці, що залишилися і пишуться на галузці — брутально-золоті, начебто з них випромінює життя, сонце. Або ж у скляній карaffe з квітами — вода визначається витонченою кристалічною прозорістю. Як розповідає Христина — квіти й особливо близькі, адже вона плакає їх у своєму городі від ранньої весни аж у пізню осінь. Часто забирає їх із собою у кімнати і малює. А природу і красавиці вона розмалює, прогукуючись атомобілем.

Малює, де ще окремі картини чекають їхнього завершення. Ось в ательє, на шталюзі, недокінчена пастель соняшника. Вони повні і розквітлі, лиш одним-одним із них стулив пелюстки і, зів'янувши, лежить біля глечика. А там вас зустрічають загравою осінньої пожежі красавиці, запрошують ласкавими вітанями квіти — гідрогей, хризантеми, тюльпани, бузок, орхідеї, вас зустрічають й портрети і красавиці та натюрморти; особливо у цих останніх пастелях — витонченість і елегантність форм і кольорів на м'яко-сочистому тлі, притаманному Рембрандтовим картинам. Ось пастель — виноград: галузка його посередині позбавлена вже грона, але ці, що залишилися і пишуться на галузці — брутально-золоті, начебто з них випромінює життя, сонце. Або ж у скляній карaffe з квітами — вода визначається витонченою кристалічною прозорістю. Як розповідає Христина — квіти й особливо близькі, адже вона плакає їх у своєму городі від ранньої весни аж у пізню осінь. Часто забирає їх із собою у кімнати і малює. А природу і красавиці вона розмалює, прогукуючись атомобілем.

Розпитую мисткиню про її студійну дорогу. Розповідає, що започаткувала вона її в школі красочного мистецтва в Нью-Йорку, і. Дж., де навчалася три роки графіки. Описала вона студіювала у школі красочного мистецтва у Нью-Йоркському університеті, закінчивши її у 1967 році. Ще два роки тому

Христина всі картини виконувала графікою. Та враз у ній прокинулось бажання відійти від чорно-білого кольориту і малювати різнобарвні картини. І так почалося її навчання у школі мистецтва у Вудстаку, Н. Й., а пізніше — в семінарі Товариства школи пастелів Америки в Нью-Йорку. Сьогодні вона є членом, як і щобилося належить до управи Крайової галереї мистців цього товариства. Недавно її запрошено вступити до престижного товариства малярів Салмагунді у Нью-Йорку, куди приймають, беручи до уваги осяги кожного маляра, як і даному мистецтві треба мати спонсорів, які засідчили б про його талант.

Щоб пригадати — знайомство читачів „Свободи“ з Х. Головач-Дебарі сягає дати 16-го листопада 1982 року, коли малярка ще перед своєю виставкою в галерії ОМУА в Нью-Йорку, відвідавши Видавничо-інформувала про свою творчість, про графіку, як і про виставки серед українських громад — у Торонто, Канаді, Рочестері, Н. Й., Лос-Анджелесі, Каліфорнії, та інших містах Америки та Канади. Тоді під час інтерв'ю, наша малярка, якої біографічне експозе в рамках американських виставок картин завжди починається твердженням, що вона українка, сказала: „Творення української духовності — в постатях людей, у формі тріплического глечика чи природи — мені надзвичайно близьке“. Коли сказане їй сьогодні залишилося незмінне — в її багатстві і культивованні української мови, в її близькому зв'язку з українською громадою, у її пильному стеженні за подіями, що сьогодні відбуваються в Україні.

Коли ж вернемось до її

Старе мереживо.

малярської творчості, то безсумнівно можна сказати, що Х. Головач-Дебарі знайшла і вищифувала своє мистецтво „я“ і в далішній праці над ним, у мистецьких дерзаннях, прямую до досконалості, до якнайбільш витонченого вияву мистецької форми у її картинах.

В американському мистецтві світі наша малярка здобула незвичайну популярність, адже лиш в одному 1989 році звернула на себе увагу участь у 15-ти виставках пастелів, здобувачи за цих чотири нагороди. А це у згаданий вже галерії Мистецтва Рене Фансера, як і на виставці в Лівінгстонській галерії в Лівінгстоні, Н. Дж., здобула вона перші місця. Призначено їй теж нагороду на виставці в Шорт Гіллс, в Мілбурні, Н. Дж., як теж і на мистецтвому згуртуванні оцінюваної виставки „Мамаронек у Вал Галла коледжі у Вестчестері Н. Й.“

„У мене планування у безконечність... Уже сьогодні передо мною на овиді, бо в 1990 році три виставки, що їх влаштовують виключно для цих малярів, які в минулому році за свої картини здобули нагороди. Ці виставки відбуваються у Мистецькій галерії Набіско в Ст. Гановері, Н. Дж., у галерії

рі товариства Малярів пастелів в Ешленді, Кентакі, та у Лівінгстонській галерії“, — з притаманною їй вітальністю наша малярка розкриває свої плани.

Згодом Христина каже, що іноді вона повертається до графіки, але переважно — вона в полоні пастелів, — Але в неї, — пояснює вона, — це інші стремління. Користуючись пастеллю, вона хоче присвятитись малюванню портретів, схоплюючи в людини, оте, що найбільш притаманне її психіці. В неї теж особливе бажання — малювати фігуральні пастелі, як наприклад, це бачимо на картинах-пастелях Едгара Дега, який визначався мистецтвом у віддаванні руху тіла. Він малював жінки-балерини, швачки, прачки — кожну з них у відповідному до свого зайняття-русі.

Прошасмося. За хвилину знову ступлю у хмарний листопадовий день, але із собою понесу багату пригорщу тепла, випромінюваного пастелями Христини Головач-Дебарі. Понесу із собою і її слова: „Я дуже вдоволен. Адже зі мною — моя радість, мої доні, зі мною, як іноді мені здається — виключно лиш мій кольоровий світ, який я відтворюю у своїх пастелях“.

Добра нагода для мешканців стеїту, котрих відвідують члени родини з України.

Найбільше комерційний товар на Україні це магнетовиди на систему: PAL — SECAM, SHARP, PHILIPS, PANASONIC, GRUNDIG, SONY, TOSHIBA, HITACHI, AKAI, JVC у нас на складі, а також двокасетні магнетофони тих самих марок.

Маємо кіно-камери на всі системи. Забезпечимо посвідкою, яка звільнить від мита. Адреса:

OHIO EXPORT CORP.

6089 State Road, Cleveland, Ohio 44134. Tel.: (216) 884-1738

Іван Кедрин

ЖИТТЯ — ПОДІЇ

— люди

СПОМИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Ціна: \$21.25 з пересилкою

Мешканців стеїту Нью-Джерсі зобов'язує 6% ставового податку

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

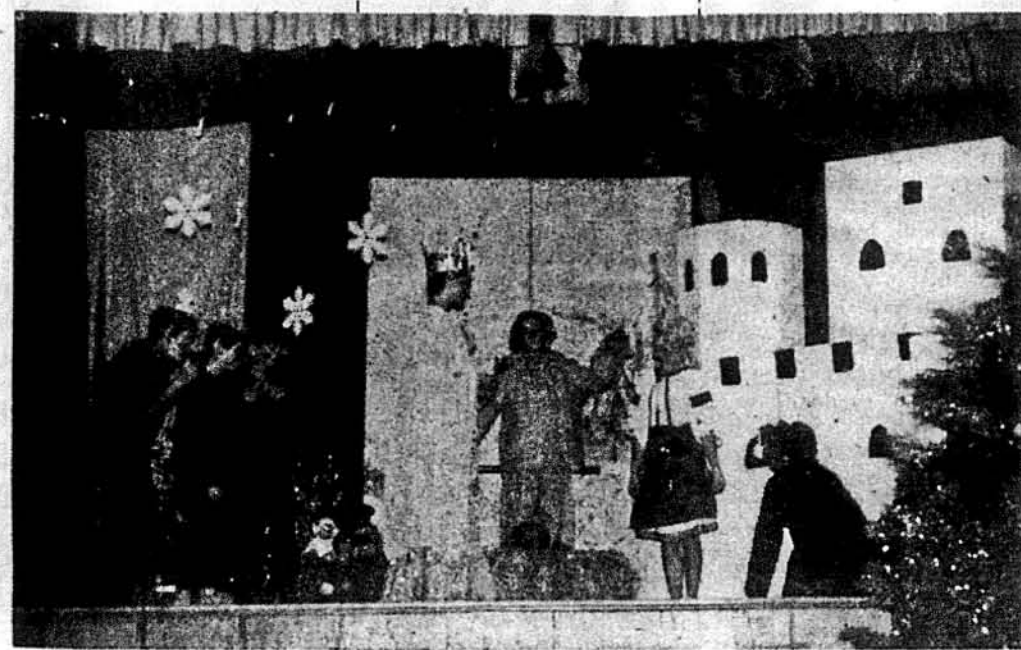
Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Спілка Української Молоді в Йонкерсі відбула свою 4-ту річну маскарару для дітей в неділю, 29-го жовтня ц.р. Ціла зала була прибранна, а стеля виглядала як темне небо з тисячами зірок. Кожний, що входив на залу мав враження, що заходить до країни див і чудес. По боках залу були різні гри й забави, де діти могли забавлятися й вигравати різні нагороди. Навіть була збудована печера, де діти могли ховатися.

Сценка-пантоміма цього року називалася „Чарівник із Кавказу“ і її приготувала Марійка Козіцька. „Чарівник із Кавказу“, яку написала і до якої дбрала музику Леся Кішук-Шур, є базована на популярному фільмі-казці „Wizard of Oz“. Цю казку, яку по мистецтві відчитала Оксана Кішук-Кулинич, виконували суміш і всі були захоплені її талановитим виконанням. Головними виконавцями були: Дарка — Марійка Козіцька, Бровко — д-р Орест Козіцький, тета Гануса — Леся Палилик, вуйко Богдан — Славо Палилик, Князізна — Оксана Дуда, Відьма — Бася Кли-

Маскарара в Йонкерсі

Сценка-пантоміма „Чарівник із Кавказу“

ко, Карлики — Соня Дробот, Стефка Шпінда і Марта Кішук, Страхопуд — Мирон Куземчак, Залізний Пан — Петро Дуда, Лев — Василь Кравець, Чарівник із Кавказу — Славо Кішук.

Після сценки діти маршували довкола залу, щоб показати всім свої гарні костюми і кожна дитина дістала нагороду.

Подяка за таку гарну імпрезу належить всім, які

допомогли, щоб дитяча маскарара вийшла успішно, а головню Орестові Козіцькому, Марійці Козіцькій, Даркові і Оксані Боднар, Марійці Васичко, Любокові Шур і всім виховникам.

Леся Кішук-Шур

Відбудеться відзначення

проф. Зої Маркович

Час від часу відбуваються у Філадельфії ювілейні визначні громадні. Відзначаючи їх довголіття, вшануємо також їхні осяги в різних ділянках знання — науки, авторства, технології, мистецтва та ін.

Перед нами ювілей, який заслуговує на особливу увагу. Це відзначення 50-річчя педагогічної праці півністки проф. Зої Маркович, яке відбудеться в неділю 3-го грудня ц.р., о год. 3-й по полудні, в залі аудиторії Українського Освітньо-Культурного Центру у Філадельфії. Імпреду влаштують 20-ий Відділ СУА ім. Олени Теліги і Осередок СУМ ім. УПА.

Програму відкриве голова 20-го Відділу Ліда Даченко, вестиме її д-р Наталія Пауляк. Участь у програмі візьмуть: д-р Альберт Кіпа, м-р Ярослав Климовський, Мирослава Новаківська-Волошин, Юстина Хмелько та колишнє тріо ювілятки „Соловейки“. Буде також висвітлення прозорок з поясненнями Марії Касіяні і спільна знімка. Після програми товариська зустріч при буфеті.

Коли приглянемося ближче особі проф. З. Маркович, то помітимо, що в цей ювілей вона внесла 50 літ музавліної, невтомної педагогічної праці, виховуючи молодих піаністів і співаків у великій терпеливості і любові до музичного мистецтва. Ця любов об'являлась у неї ще в дитячих роках. 9-літньою дівчиною вступила до Музично-Дитячого Відділу Талановитих Дітей при Київській консерваторії і вже тоді давала власні концерти.

Проф. Зоя Маркович є абсолютною київською державної консерваторії. Студіюючи, працювала рівночасно в Київській державній опері концертмайстром. Брала участь в різних музичних конкурсах і була нагороджена медаллю за свою гру. Після закінчення студій була педагогом в Київській Державній Консерваторії, відтак у Музичній Школі в Станіславові.

Проф. З. Маркович мимом крихкого стану здоров'я, не спочиває, а постійно бере участь у культурно-громадському житті української громади. Нехай цей ювілей буде ознакою діяльності і признання за її довголітню працю і заслуги.

Ірина Райнер

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСОЮЗУ!

УВАГА!

і є до набуття в усіх книгарнях, кіосках і т. п. у вільному сагі

НОВА НАЙПОПУЛЯРІШНА ВИШІВКОВА СЕРІЯ

РІЗДВЯНИХ КАРТОЧОК

Мистців: С. К. Кошовського, П. Денісенка

Прикрасіть свої кімнати стінним календарем на 1990 р. з

наміом „ЧЕРЕЗ НАШУ ХАТУ ВЖЕ КАЧКИ ЛЕТАЮТ“ у виконанні Л. ДЕНІСЕНКА

Здоров'я приятелів, знайомих та рідних в Україні, найпопулярнішими вишивковими картками.

УВАГА! Просимо НЕ ЗВЕРТАТИСЯ до В-ва, а тільки до

найближчих Вам книгарень, кіосків і т. п.

В-во Т. BARAN, 23 Kyleneore Crs., Weston, Ont., M9P 1C8

Canada. Tel.: (416) 245-1520

Вечір української культури

Парма, Огайо. — (В.К.)

Тут неділю, 8-го жовтня ц.р., в залі громадського коледжу Куягога відбувся другий з черги Вечір української культури. Концерт був спонсорований Об'єднаним українським допомоговим комітетом для придбання фондів на потреби українців клівлендської округи. Учасниками цього концерту були: Люба Гой — відома гумористка з Торонто, Алекс Голуб — міжнародний співак нічних клубів з Нью-Йорку, Олег Маглай — скрипаль з Парми та танцювальний ансамбль „Каштан“ також з Парми.

Концерт розпочав присвятою Володимирів Івасюков, де Алекс проспівав декілька творів В. Івасюка включно з найбільш відомим „Червона Рута“. У другому ряду концерту Алекс співав також декілька міжнародних пісень й кожний його виступ публіка ентузіастично вітала гримками оплесками. Люба Гой, як завжди була веселою та вміло передавала свої гумористичні репліки публіці, а зокрема коли представляла „Бабю Параску“. Незважаючи на те, що Люба має успішну радієву кар'єру в Канаді вона завжди знаходить час, щоб виступити перед українською публікою. Олег Маглай, якому акомпаніювала Тая Сулім вміло захоплював всіх своєю грою на скрипці. Олег є відомим в околиці Парми, як талановитий музикант зі своєї гри на фортепіано та бандурі, від 16-ти років він дерегує хором українського православного катедрального собору св. Володимира.

Одначе жодний концерт не може бути успішним без

ЗБОРИ

ВІДДІЛІВ УНС

ЧЕТВЕР,

4-го СІЧНЯ 1990 р.

Бруклін, Н. Й. Річні збори 325-го Відд. Т-ва Запорозька Січ, о год. 6-й веч. в приміщенні при 240 1st 6-та вул. в Нью-Йорку. Просимо всіх членів взяти участь у зборах. — Варвара Цюпа, секр.

Марія Лівницька

НА ГРАНІ ДВОХ ЕПОХ

Стрп. 355, ціна \$10.00.

SVOBODA BOOK STORE

30 Montgomery Street

Jersey City, N.J. 07302

Мешканців стеїту Нью-Джерсі зобов'язує 6% ставового податку.

26 First Avenue
New York, N.Y. 10009
Tel.: (212) 473-3550

НА СВЯТА: ВЕЛИКИЙ ВИБІР ДАРУНКІВ — кераміка, різьба, вишивки, карточки.

HELP WANTED

ATTENTION:

EARN MONEY READING BOOKS!

\$32,000/year income potential.
Details:
(1) 602-838-8885, Ext. Bk 1769

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОГРЕБНИК

Займається похоронами

в БРОУК, БРОУКЛІН,

NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ

ЛУІС НАЙГРО — директор

Родина ДМИТРИК

Peter Jarema

129 East 7th Street

NEW YORK, N.Y. 10009

(212) 674-2568

UKRAINIAN NATIONAL FUNERAL SERVICE

Управа Українського

Національного Центра-Пам'ятника та мавзолею

полагоджує всі справи пов'язані з похороном і похованням в ЗСА.

4111 Pennsylvania Ave., SE

Washington, D.C. 20746

Tel.: (301) 568-0630

MAIL: P.O. Box 430

Dunkirk, MD 20754

ПАМ'ЯТНИКИ

з різних гранітів, ставимо на

циментах св. Андрія в Банд

Брукс, св. Духа в Гемптонбур-

гу, та інших.

ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА

Cypress Hills

Monuments

Власник — українець

ВОЛОДИМИР

БІЛАНСЬКИЙ,

О. М. КАРДОВИЧ

К. ПОБАЧЕВСЬКА

800 Jamaica Avenue

Brooklyn, N.Y. 11208

Tel.: (718) 277-2332

Відкрито кожного дня, а суботу

включно, від 9 до 10.4 по пол.

На бажання і для вигоди клієнтів

радо заїдемо до Вашого

дому з проектами і порадами.

Приймається оголошення

СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ

у „Свободі“

Адміністрація „Свободи“ запрошує ВШановних Читачів, Установ, Організацій, Товариств, Професіоналів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святкові привіти у збільшеному Різдвяному числі, що зайдуть у найдальші закутини світу.

Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святкового числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ

за новим стилем до 12-го грудня 1989 р.

за старим стилем до 19-го грудня 1989 р.

При замовленні, ПРОШУ ЗАЗНАЧУВАТИ НА КОТРІ СВЯТА Оголошення будуть поміщені в порядку їхнього приходу, в першому числі, що шкороше надійшли свої замовлення

Зголошення святочних побажань. РАЗОМ З ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

“СВОБОДА”

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302

Jersey City, N.J. 07302